

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

13/91

Jäteastioiden tyhjennyksen yhteydessä tapahtunut, kuolemaan johtanut työtapaturma

työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

1. Tapahtuman kuvaus

K.K ja N.N olivat yhdessä tyhjentämässä kiinteistön jätteitä. Jäteastiat sijaitsivat siten, että auto oli ajettava peruuttamalla jäteastioiden luo viimeiset 10 metriä. Peruuttamisen aikana N.N seiso auton takana astiahissin päällä. Täältä käsin hän viittilöi autoa kuljettaneelle K.K:lle, koska tämä voisi peruuttaa. Auton taakse muodostui alue, jota kuljettaja ei ohjauksesta nähnyt. Apumiehen tehtävänä oli varmistaa, etteivät jalankulkijat jää alle auton peruuttaessa. Peruutettaessa apumies usein seiso astiahissin päällä. Täältä paikalta oli hyvä näkyvyys peilien välityksellä kuljettajan ja apumiehen välillä.

Kesken peruuttamisen K.K havaitsi jotakin vilahtavan oikeanpuoleisessa peruutuspeilissä. Hän pysäytti auton välittömästi ja meni auton taakse tarkistamaan tilannetta. Hän löysi N.N:n makaamasta auton alla. N.N toimitettiin paikalle kutsutulla ambulanssilla sairaalaan, jossa hän kuoli tapaturmassa saamiinsa vammoihin muutaman tunnin kuluttua.

Työsuojeluorganisaatio

Työpaikan työsuojelupäällikkönä toimii huoltopäällikkö. Työpaikalle oli valittu lakisääteiset työsuojeluvaltuutetut ja varavaltuutetut sekä työsuojelutoimikunta.

Kokemus ja koulutus

Työpari K.K ja N.N olivat työskennelleet yhdessä yli 14 vuotta. He kuljettivat vuoroviikoin ajoneuvoa ja toimivat vuoroviikoin apumiehinä.

Työpaikalla koulutettiin uudet työntekijät pitämällä heille lyhyehkö tulokasopastus, jossa mm. kerrottiin, ettei astiahissillä saa seisoa auton liikkeessä. Työsuojelupäällikön kertoman mukaan tästä mainitaan opastuksen yhteydessä. Opastuksen antaa joko työsuojelupäällikkö tai joku muu yrityksen ko. toimialan työnjohtaja.

2. Tapahtumaan vaikuttaneita tekijöitä

Seisominen astiahissillä

Työpaikalla oli tunnettu tosiasia, että lyhyehköillä matkoilla apumiehet seisovat astiahissin päällä (kuva 1). Astiahissin päällä seisominen

oli kielletty ja kaikki työpaikalla tiesivät kiellostä. Muun muassa K.K mainitsi, että hän oli tietoinen kiellostä. Työnjohdon kertoman mukaan asiasta huomautettiin milloin näin havaittiin meneteltävän. Moniin autoihin oli työntekijöiden toimesta rakennettu lisätartuntakahvat, joista astiahissin päällä seisossa voitiin pitää kiinni. Aikaisemmin kahvoista ei oltu huomautettu työnjohdon taholta.

Tapaturman jälkeen työpaikalla pidettiin työsuojeluviranomaisten työsuojelutarkastus. Tässä yhteydessä kiinnitettiin huomiota tartuntakahvoihin. Kahvat on määrätty poistettaviksi autoista auton huollon yhteydessä.

Routavauriot pihassa

Kiinteistön pihassa oli asfaltissa routavaurio, jonka seurauksena pihassa oli pieni kohoutuma (piirros). K.K:n mukaan hän ei havainnut auton kovin paljoa tärähtävän takapyörien kulkiessa kohouman yli. Hetkellä, jolloin K.K havaitsi peruutuspeilistä jotain vilahtavan, olivat etupyörät juuri kohouman kohdalla. On mahdollista, että etupyörien tai takapyörien autoon aiheuttama pieni heilahdus jonkun muun syyn kanssa yhdessä aiheutti sen, että K.K menetti tasapainonsa ja putosi astiahissin päältä maahan. Koska tapahtumalla ei ole silminnäkijöitä, ei voida varmuudella sanoa, mikä putoamisen aiheutti. N.N löytyi maasta sellaisella etäisyydellä routavauriosta, että todennäköisemmin N.N oli pudonnut alas etupyörien ollessa routavaurion kohdalla. Tapahtuma-aikana oli lunta maassa, joten N.N:n kengän pohjiin on voinut tarttua lunta ja jäätä ja astiahissi on voinut olla jäinen. Liukastuminen on näin ollen voinut myötävaikuttaa tapahtumaan.

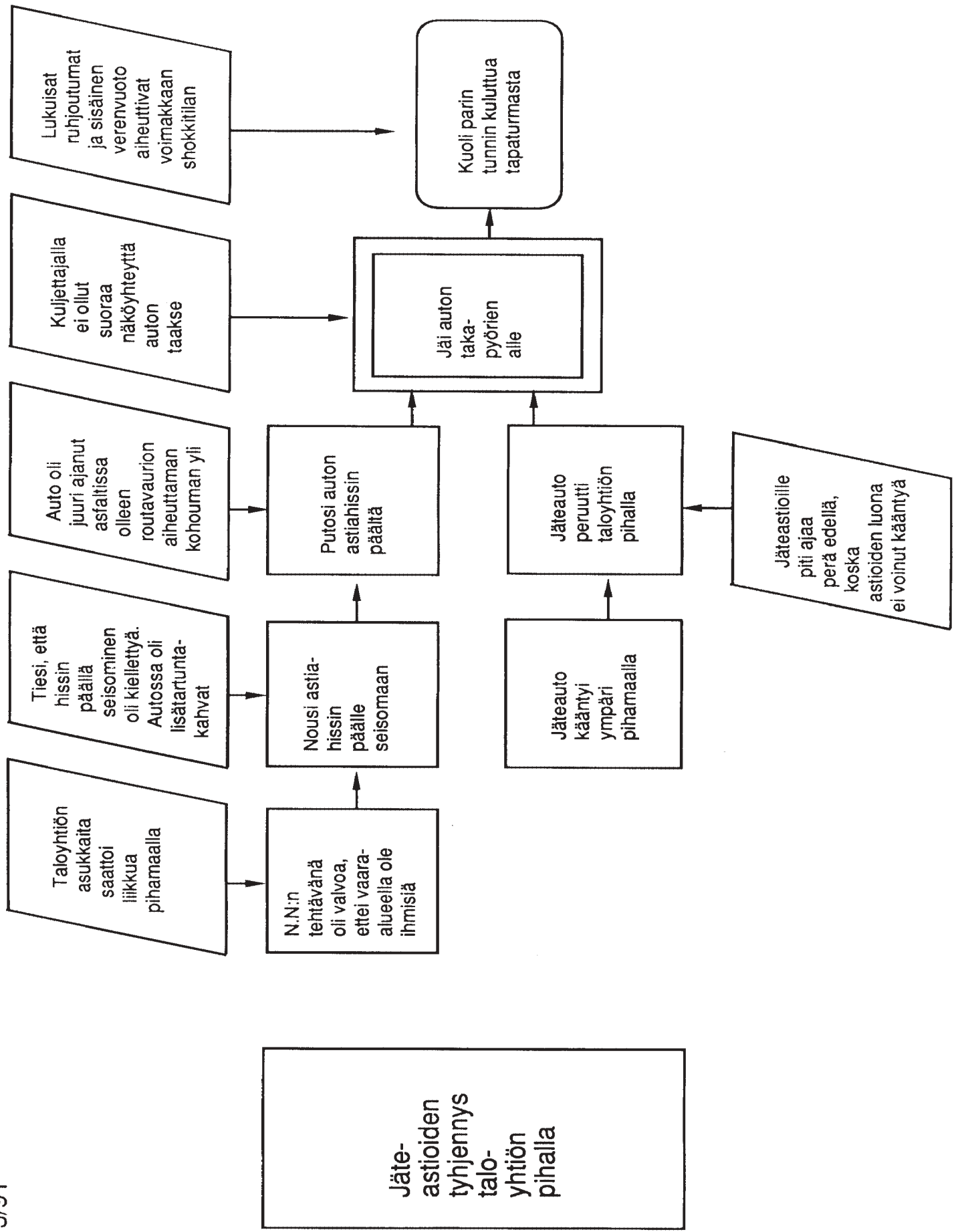
3. Toimenpiteitä vastaavien tapaturmien estämiseksi

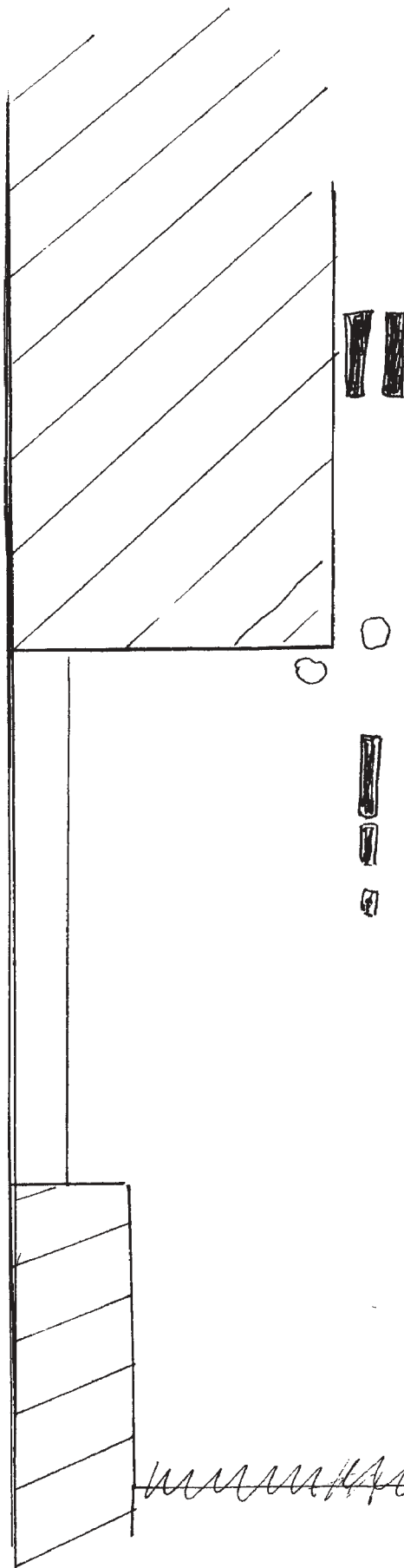
Ehdoton kielto astiahissin päällä seisomisesta

Työntekijöille tulee painottaa, ettei astiahissin päällä auton liikkeessä saa seisoa. Havaittaessa, että näin tapahtuu on siitä huomautettava. Näin on tähänkin asti toimittu ja kielto on ollut kaikkien tiedossa. Tulisi selvittää, voidaanko teknisesti estää astiahissin päälle nouseminen.

LIITTEET

- kaavio tapahtumista
- piirros
- valokuvia

takapyörrien
jarrutusjäljet

verilammikoita

etupyörrien
jarrutusjäljet

~~~~~ kohouma
asfaltissa

Kuva 1. Tavaksi tullut seisominen astiahissin päällä auton liikuessa pihamailla.

Kuva 2. Jäteauton peilijärjestelmä, jonka avulla seurataan apumiehen merkinantoa.

**Tapaturmavakuutus-
laitosten Liitto**

Bulevardi 28
00120 Helsinki
puh. (90) 680 401

Jaarli Oy 1992